

salmonela od strane ovlaštene dijagnostičke veterinarske laboratorije ili ukoliko se na osnovu provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobijanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, nadležni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata u skladu s tačkom 6.2. ovog Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratoriju.

U slučaju sumnje na *Salmonella enteritidis*, *Salmonella infantis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella typhimurium* uključujući monofaznu *Salmonellu typhimurium* s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili *Salmonella virchow* u rasplodnom jatu nadležni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

8.2. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *Salmonella enteritidis*, *Salmonella infantis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella typhimurium* uključujući monofaznu *Salmonellu typhimurium* s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili *Salmonella virchow*

Rasplodno jato se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *Salmonella enteritidis*, *Salmonella infantis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella typhimurium* uključujući monofaznu *Salmonellu typhimurium* s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili *Salmonella virchow*
- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *Salmonella enteritidis*, *Salmonella infantis*, *Salmonella hadar*, *Salmonella typhimurium* uključujući monofaznu *Salmonellu typhimurium* s antigenskom formulom 1,4,[5],12:i:- ili *Salmonella virchow*

U pozitivnom rasplodnom jatu nadležni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonele nije obavezno. Vakcinacija protiv salmoneloze se može obavljati u slučaju da je odobreno od strane nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta BiH, vakcinama registriranim i odobrenim od strane nadležnih organa entiteta.

U slučaju da je vakcinacija odobrena, u sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Praćenje otpornosti bakterija roda *Salmonella* na antimikrobne preparate

Izolati bakterija roda *Salmonella* prikupljeni putem ovog Programa moraju biti podvrgnuti praćenju otpornosti bakterija u skladu s Odlukom o usaglašenom praćenju otpornosti bakterija roda *Salmonella* kod peradi i svinja na antimikrobne preparate ("Službeni glasnik BiH", broj 29/12).

U praćenje je dovoljno uključiti jedan izolat po serovaru *Salmonella* iz jednog jata godišnje.

11. Izvještavanje

11.1. Laboratorije

Sve laboratorije iz tačke 5. ovog Programa dužne su:

- u najkraćem mogućem roku izvijestiti nadležnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,

- dostavljati mjesečne izvještaje o pretraživanju svim nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

11.2. Nadležna veterinarska inspekcija

Nadležna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati tromjesečne izvještaje o nadzoru provedbe ovog Programa i o službenom uzorkovanju nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH

11.3. Ured za veterinarstvo BiH

Na osnovu zaprimljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje tromjesečne izvještaje o implementaciji Programa, kao i godišnji izvještaj koji se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

12. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o datumu uzorkovanja, identitet uzorkovanih jata, starost uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratorije u koje su dostavljani uzorci i rezultate laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim nadležnom veterinarskom inspektoratu na uvid.

300

Na osnovu članka 4. Pravilnika o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta *Salmonella enteritidis* i *Salmonella typhimurium* kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12) i članka 61. stavak 2. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02 i 102/09), Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine donio je

ODLUKU

O USVAJANJU PROGRAMA KONTROLE SALMONELOZE U JATIMA KONZUMNIH NESILICA VRSTE *GALLUS GALLUS* U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2016. GODINU

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom usvaja se Program kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, a koji je sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

(Programi iz 2015. godine)

Ukoliko je Program kontrole subjekata u poslovanju s hranom prethodno odobren od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u skladu sa Odlukom o usvajanju programa kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15), isti nije potrebno ponovo odobravati ukoliko nije bilo izmjena o čemu je subjekt u poslovanju s hranom dužan obavijestiti nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Članak 3.

(Prestanak važenja)

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o usvajanju programa kontrole salmoneloze u jatima konzumnih nesilica vrste *Gallus gallus* u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu ("Službeni glasnik BiH", broj 45/15).

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 02-7-27-20-93-4/16

24. veljače 2016. godine

Sarajevo

Direktor

Ljubomir Kalaba, v. r.

PROGRAM KONTROLE SALMONELOZE U JATIMA KONZUMNIH NESILICA VRSTE GALLUS GALLUS U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2016. GODINU**1. Legislativni okvir**

Legislativni okvir kojim se propisuje kontrola salmonela u Bosni i Hercegovini u jatima konzumnih nesilica vrste Gallus gallus i na temelju koje je urađen program kontrole je slijedeći:

- Zakon o veterinarstvu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 34/02);
- Odluka o zaraznim bolestima životinja ("Službeni glasnik BiH", broj 44/03);
- Pravilnik o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- Pravilnik za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13);
- Pravilnik o ciljevima za smanjenje prisustva bakterija vrsta Salmonella enteritidis i Salmonella typhimurium kod koka nesilja ("Službeni glasnik BiH", broj 102/12);
- Naredba o mjerama kontrole zaraznih i parazitarne bolesti životinja, njihovom provođenju u 2016. godini ("Službeni glasnik BiH", broj 4/16);
- Pravilnik o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravlje kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13);
- Odluka o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09);
- Odluka o nusproizvodima životinjskog podrijetla i njihovim proizvodima koji nisu namijenjeni prehrani ljudi ("Službeni glasnik BiH", broj 19/11);
- Pravilnik o standardima za stavljanje jaja na tržište ("Službeni glasnik BiH", broj 25/10).

2. Cilj programa

Smanjiti prevalenciju S. enteritidis i S. typhimurium u jatima odraslih kokoši nesilica vrste Gallus gallus sukladno članku 5. Pravilnika za kontrolu salmonela i drugih određenih uzročnika zoonoza koji se prenose hranom ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 7/13), na svim posjedima u državi koje proizvode konzumna jaja, za najmanje 10% godišnje.

3. Populacija koka nesilica uključena u program

U provedbu programa tijekom 2016. godine uključena su sva jata u državi čiji su proizvodi namijenjeni javnoj potrošnji.

Sva jata uključena u program moraju se nalaziti na posjedu registriranom od strane mjerodavnih tijela entiteta i Brčko Distrikta BiH sukladno relevantnim propisima.

4. Mjerodavna tijela uključena u program

Tijela mjerodavna za izradu ovoga Programa kao i za predlaganje izmjena i dopuna Programa koje se pokazuju nužnima, kao i za prikupljanje podataka i izradu godišnjeg izvješća su:

- Ured za veterinarstvo BiH,
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske,
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Tijela mjerodavna za nadzor i kontrolu provedbe programa na terenu kao i za izradu plana službenog uzorkovanja su:

- Federalna uprava za inspekcijske poslove Federacije Bosne i Hercegovine,

- Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske,
- Kantonalne uprave za inspekcijske poslove,
- Inspektorat Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

5. Laboratoriji

Laboratoriji uključeni u ovaj Program su svi laboratoriji ovlašteni od strane mjerodavnih tijela entiteta sukladno Odluci o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlašteni veterinarski dijagnostički laboratoriji u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 25/04, 16/05 i 43/09) i koji su akreditirani za metodu detekcije salmonela prema Izmjeni i dopuni 1. BAS EN ISO 6579-2002/AMD1:2007. "Mikrobiologija hrane i stočne hrane - Horizontalna metoda za izolaciju vrsta iz roda Salmonella - Izmjena i dopuna 1: Privitak D: Izolacija vrsta iz roda Salmonella iz fecesa životinja i uzoraka iz okoliša iz primarne proizvodne faze."

Ovlašteni laboratoriji za program kontrole salmonela su slijedeći:

- Centar za peradarstvo i kuničarstvo Veterinarskog fakulteta u Sarajevu,
- Veterinarski institut Republike Srpske "dr Vaso Butozan" u Banjoj Luci,
- Veterinarski zavod Bihać,
- Veterinarski zavod Tuzlanskog kantona.

6. Uzimanje uzoraka

Uzorci za ispitivanje kod jata nesilja uzimaju se na zahtjev vlasnika i mjerodavnog veterinarskog inspektora.

6.1. Uzimanje uzoraka na inicijativu vlasnika

Na inicijativu vlasnika od peradi za proizvodnju konzumnih jaja vrste Gallus gallus uzorci se uzimaju:

- Od jednodnevnih pilića;
- Uzorci se uzimaju u nastambi za uzgoj pri svakoj isporuci pilića
- Dva tjedna prije početka nesivosti ili preseljenja u objekt za nesenje;
- Uzorci navlaka za obuču ili fecesa uzimaju se u objektu za uzgoj jednom u navedenom razdoblju
- Tijekom nesivosti;
- Uzorci se uzimaju u objektu za nesenje svakog 15. tjedna i to prvi put kad su nesilje stare 24±2 tjedna.

Uzorkovanje na inicijativu vlasnika:

- a) kod jata koja se drže u kavezima uzimat će se 2 x 150 g zbirnog fecesa sa svih pokretnih traka ili sakupljača fecesa na posjedu pošto se pusti u pogon sustav za uklanjanje fecesa. Međutim, u kavezima kod kojih ne postoje sakupljači fecesa ili pokretne trake mora se sakupiti 2 x 150 g mješovitog svježeg fecesa s 60 različitih lokacija ispod kaveza u posudama za defekaciju;
- b) na posjedima gdje se perad drži na podnom sustavu treba uzeti dva para vatiranih navlaka za obuču za uzimanje brisa fecesa ili čarapa.

Navlake za obuču moraju biti dovoljno upijajuće da bi upile vlagu. Površina navlaka za obuču mora biti ovlažena koristeći odgovarajuća otapala.

Uzorci se moraju uzeti za vrijeme hodanja na posjedu koristeći rutu koja će doprinijeti dobivanju reprezentativnog uzorka sa svih dijelova posjeda ili odgovarajućeg sektora. Ovo uključuje prostirku i dijelove s letvicama, osiguravajući da je sigurno hodati po letvicama. Svi odvojeni kokošinjci unutar posjeda moraju biti uključeni u uzorkovanje. Po završetku uzorkovanja odabranog sektora, navlake za obuču se moraju pažljivo ukloniti da se ne bi uklonio prikupljeni materijal.

Mjesto uzimanja uzoraka, učestalost, količine i vrste uzoraka su navedeni u Dodatku I. Tabela 1. ovoga Programa

Službeni uzorak može zamijeniti jedno uzorkovanje na inicijativu vlasnika propisano ovom točkom.

6.2. Službeno uzorkovanje

Službeno uzorkovanje se obavlja od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora jednom godišnje u svakom jatu sukladno godišnjem planu službenog uzorkovanja.

Mjerodavni veterinarski inspektor može izvršiti službeno uzorkovanje i u slijedećim slučajevima:

- pri starosti od 24±2 tjedna kod jata nesilja koja se drže na posjedima u kojima je relevantna *Salmonella* utvrđena kod prethodnog jata;
- u slučaju kada postoji sumnja na infekciju *Salmonellom* kod pojave bolesti koje se prenose hranom sukladno članku 8. Pravilnika o načinu praćenja zoonoza i uzročnika zoonoza ("Službeni glasnik BiH", br. 46/10 i 96/13);
- na svim ostalima jatima nesilja na posjedu u slučaju da su *Salmonella enteritidis* ili *Salmonella typhimurium* utvrđene kod jednog jata nesilja na posjedu;
- u slučajevima kada mjerodavni veterinarski inspektor smatra da je potrebno kontrolirati jato na posjedu.

Uzorkovanje od strane mjerodavnog veterinarskog inspektora se vrši na isti način kao i na inicijativu vlasnika. Pored toga, mjerodavni veterinarski inspektor može odlučiti da poveća broj uzoraka u cilju osiguranja reprezentativnog uzorka na temelju procjene epidemioloških parametara pojedinačnog slučaja, biosigurnosnih uvjeta, raspodjele ili veličine jata ili drugih relevantnih uvjeta.

7. Prijevoz uzoraka

Uzorci se šalju osobno ili putem kurira u ovlaštenu laboratorij unutar 24 sata nakon sakupljanja uzoraka. Ako nisu poslani unutar 24 sata, moraju se držati u frižideru. Uzorci se mogu prevoziti i u sobnoj temperaturi osiguravajući da je izbjegnuta intenzivna toplota (preko 25°C) ili izlaganje sunčevoj svjetlosti, međutim ukoliko se radi o navlakama za obuću, iste je potrebno prevoziti u frižideru. U laboratoriju se uzorci drže do ispitivanja u frižideru, a koje se mora obaviti u roku od 48 sati poslije primitka i u roku od 4 dana nakon uzorkovanja.

8. Mjere koje se poduzimaju u slučaju sumnje i potvrđenog slučaja salmoneloze

8.1. Mjere u slučaju sumnje na prisustvo *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Sumnja na infekciju sa *Salmonellom enteritidis* ili *Salmonellom typhimurium* postoji ako je poslije provedene vlastite kontrole od strane vlasnika na farmi izolirana salmonela od strane ovlaštene dijagnostičke veterinarske laboratorije ili ukoliko se na temelju provedenog epidemiološkog istraživanja utvrdi povezanost sa slučajevima oboljenja ljudi.

Po dobivanju prvog pozitivnog nalaza, a u svrhu isključivanja/potvrđivanja sumnje, mjerodavni veterinarski inspektor mora izvršiti službeno uzorkovanje sumnjivog jata sukladno točki 6.2. ovoga Programa i uzorak dostaviti u ovlaštenu laboratorij.

U slučaju sumnje na *Salmonellu enteritidis* ili *Salmonellu typhimurium* u jatu odraslih koka nesilja mjerodavni veterinarski inspektor naređuje mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

8.2. Mjere u slučaju potvrđenog prisustva *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*

Jato odraslih koka nesilja se smatra zaraženim ukoliko:

- se službenim pretraživanjem potvrdi pozitivan nalaz na *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*,

- se utvrde antimikrobna sredstva ili inhibitori rasta bakterija, a nije utvrđena prisutnost *S. enteritidis* ili *S. typhimurium*.

U pozitivnom jatu koka nesilja mjerodavni veterinarski inspektor mora narediti mjere propisane Pravilnikom o mjerama u slučaju otkrivanja relevantnih serotipova salmonela od interesa za javno zdravstvo kod peradi ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

9. Vakcinacija

Korištenje vakcine protiv salmonela je obvezno.

U sklopu programa kontrole salmoneloze mogu se koristiti samo one žive vakcine za koje je proizvođač osigurao prikladan metod za bakteriološko razlikovanje vakcinalnog od divljeg soja.

10. Praćenje otpornosti bakterija roda *Salmonella* na antimikrobne pripravke

Izolati bakterija roda *Salmonella* prikupljeni putem ovoga Programa moraju biti podvrgnuti praćenju otpornosti bakterija sukladno Odluci o usuglašenom praćenju otpornosti bakterija roda *Salmonella* kod peradi i svinja na antimikrobne pripravke ("Službeni glasnik BiH", broj 29/12).

U praćenje je dovoljno uključiti jedan izolat po serovaru *Salmonella* iz jednog jata godišnje.

11. Izvještavanje

11.1. Laboratoriji

Svi laboratoriji iz točke 5. ovoga Programa dužni su:

- u najkraćem mogućem roku izvijestiti mjerodavnu veterinarsku inspekciju o svakom pozitivnom nalazu,
- dostavljati mjesečna izvješća o pretraživanju svim mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

11.2. Mjerodavna veterinarska inspekcija

Mjerodavna veterinarska inspekcija dužna je:

- dostavljati tromjesečna izvješća o nadzoru provedbe ovoga Programa i o službenom uzorkovanju mjerodavnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH, kao i Uredu za veterinarstvo BiH.

11.3. Ured za veterinarstvo BiH

Na temelju primljenih podataka Ured za veterinarstvo BiH izrađuje tromjesečna izvješća o implementaciji Programa, kao i godišnje izvješće koje se objavljuje na službenoj stranici Ureda za veterinarstvo BiH.

12. Evidencije

Vlasnik je dužan čuvati evidencije o nadnevku uzorkovanja, identitet uzorkovanih jata, starost uzorkovanih jata, vrsti uzorka, laboratoriji u koje su dostavljani uzorci i rezultate laboratorijskih testiranja i učiniti ih dostupnim mjerodavnom veterinarskom inspektoratu na uvid.

Dodatak I.

Tabela 1. Šema uzorkovanja od strane vlasnika za koke nesilje

Kategorija/dob peradi	Mjesto uzimanja uzorka	Vrsta i količina uzorka	Učestalost uzorkovanja
Jednodnevni pilići	Objekt za uzgoj	1 transportna podloga na svakih 500 isporučenih pilića (najviše 10 podložaka) i leševe svih uginulih pilića (najviše 60) iz svake isporuke	Pri svakoj isporuci pilića

Pilenke	Objekt za uzgoj	2 para navlaka za obuču (u slučaju podnog držanja pilenki ili veliki zbirni uzorak fecesa (u slučaju kaveznog držanja pilenki)	2 tjedna prije početka nesivosti ili premještanja u objekt za nesenje
Odrasle koke nesilje	Objekt za nesenje	2 para navlaka za obuču (u slučaju podnog držanja) ili 2x150 grama zbirnog fecesa (u slučaju kaveznog držanja)	Prvi put sa 24±2 tjedna, a zatim svakih 15 tjedana tijekom proizvodnog ciklusa

На основу члана 4. Правилника о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код кока несиља ("Службени гласник БиХ", број 102/12) и члана 61. став 2. Закона о управи ("Службени гласник БиХ", бр. 32/02 и 102/09), Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине донијела је

**ОДЛУКУ
О УСВАЈАЊУ ПРОГРАМА КОНТРОЛЕ
САЛМОНЕЛОЗЕ У ЈАТИМА КОНЗУМНИХ
НОСИЛИЦА ВРСТЕ *GALLUS GALLUS* У БОСНИ И
ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2016. ГОДИНУ**

Члан 1.
(Предмет)

Овом Одлуком усваја се Програм контроле салмонелозе у јатима конзумних носилаца врсте *Gallus gallus* у Босни и Херцеговини за 2016. годину, а који је саставни дио ове Одлуке.

Члан 2.
(Програми из 2015. године)

Уколико је Програм контроле субјекта у пословању с храном претходно одобрен од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине у складу са Одлуком о усвајању програма контроле салмонелозе у јатима конзумних носилаца врсте *Gallus gallus* у Босни и Херцеговини за 2015. годину ("Службени гласник БиХ", број 45/15), исти није потребно поново одобравати уколико није било измјена о чему је субјект у пословању с храном дужан обавијестити надлежни орган ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Члан 3.
(Престанак важења)

Даном ступања на снагу ове Одлуке престаје важити Одлука о усвајању програма контроле салмонелозе у јатима конзумних носилаца врсте *Gallus gallus* у Босни и Херцеговини за 2015. годину ("Службени гласник БиХ", број 45/15).

Члан 4.
(Ступање на снагу)

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 02-7-27-20-93-4/16
24. фебруара 2016. године
Сарајево

Директор
Љубомир Калаба, с. р.

**ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ САЛМОНЕЛОЗЕ У ЈАТИМА
КОНЗУМНИХ НОСИЛИЦА ВРСТЕ *GALLUS GALLUS*
У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2016. ГОДИНУ**

1. Легислативни оквир

Легислативни оквир којим се прописује контрола салмонела у Босни и Херцеговини у јатима конзумних носилаца врсте *Gallus gallus* и на основу које је урађен програм контроле је сљедећи:

- Закон о ветеринарству у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", број 34/02);
- Одлука о заразним болестима животиња ("Службени гласник БиХ", број 44/03);
- Правилник о начину праћења зооноза и узрочника зооноза ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 96/13);
- Правилник за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13);
- Правилник о циљевима за смањење присуства бактерија врста *Salmonella enteritidis* и *Salmonella typhimurium* код кока носилца ("Службени гласник БиХ", број 102/12);
- Наредба о мјерама контроле заразних и паразитарних болести животиња, њиховом спровођењу у 2016. години ("Службени гласник БиХ", број 4/16);
- Правилник о мјерама у случају откривања релевантних серотипова салмонела од интереса за јавно здравство код перади ("Службени гласник БиХ", број 96/13);
- Одлука о условима које морају да испуњавају овлашћене ветеринарске дијагностичке лабораторије у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 25/04, 16/05 и 43/09);
- Одлука о нуспроизводима животињског поријекла и њиховим производима који нису намјењени исхрани људи ("Службени гласник БиХ", број 19/11);
- Правилник о стандардима за стављање јаја на тржиште ("Службени гласник БиХ", број 25/10).

2. Циљ програма

Смањити преваленцију *S. enteritidis* и *S. typhimurium* у јатима одраслих кокоши носилаца врсте *Gallus gallus* у складу са чланом 5. Правилника за контролу салмонела и других одређених узрочника зооноза који се преносе храном ("Службени гласник БиХ", бр. 46/10 и 7/13), на свим фармама у држави које производе конзумна јаја, за најмање 10% годишње.

3. Популација кока носилаца укључена у програм

У спроведбу програма током 2016. године укључена су сва јата у држави чији су производи намијењени јавној потрошњи.

Сва јата укључена у програм морају да се налазе на фарми регистрованој од стране надлежних органа ентитета и Брчко Дистрикта БиХ у складу са релевантним прописима.

4. Надлежни органи укључени у програм

Органи надлежни за израду овог Програма као и за предлагање измјена и допуна Програма које се покажу нужнима, као и за прикупљање података и израду годишњег извјештаја су: